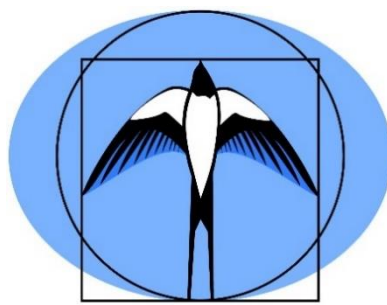

KURATORIUM OŚWIATY
W KRAKOWIE

Kod ucznia:

Małopolski Konkurs Historyczny

dla uczniów szkół podstawowych województwa małopolskiego
w roku szkolnym 2021/2022

**„Od powstania państwa polskiego
do ostatniego Piasta na polskim tronie.
Proces budowy kraju i początki narodu polskiego”.**

Etap wojewódzki

Wypełnia Komisja Wojewódzka

Miejsce na dane ucznia:

Numer zadania	Maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania w poszczególnych zadaniach	Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika w poszczególnych zadaniach
1.	3	
2.	4	
3.	3	
4.	2	
5.	2	
6.	6	
7.	1	
8.	1	
9.	4	
10.	8	
11.	5	
12.	1	
13.	8	
14.	5	
15.	5	
16.	2	
17.	1	
18.	3	
19.	10	
20.	3	
21.	1	
22.	1	
23.	8	
24.	9	
25.	1	
26.	1	
27.	2	
	Liczba punktów możliwych do uzyskania: 100	Liczba uzyskanych punktów:

Kod oceniającego:

Kod weryfikatora:

Przed rozpoczęciem pracy przeczytaj poniższą instrukcję.

1. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera **22 strony**. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego.
2. Zakoduj swoją pracę. Nie podpisuj kartek imieniem i nazwiskiem.
3. Przed Tobą zestaw **27 zadań** konkursowych.
4. Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań możesz uzyskać **100 punktów**.
5. Przy każdym zadaniu podana jest maksymalna liczba punktów, którą można uzyskać.
6. Na rozwiązanie zestawu masz **120 minut**. Komisja konkursowa 10 minut przed końcem przypomni Ci o upływającym czasie.
7. Czytaj uważnie wszystkie polecenia.
8. Odpowiedzi wpisuj tylko długopisem lub piórem z atramentem koloru czarnego lub niebieskiego. Odpowiedzi zapisane ołówkiem nie podlegają ocenie.
9. Pisz czytelnie – odpowiedzi nieczytelne nie będą oceniane.
10. Błędny zapis nazwisk, nazw, pojęć, terminów, dat powoduje nieprzyznanie punktów.
11. Zapisuj słowa w pełnym brzmieniu – nie stosuj skrótów.
12. Jeśli się pomylisz, skreśl wyraźnie błędną odpowiedź. Napisz obok: „źle”. Następnie zaznacz właściwą i napisz przy niej: „dobrze”.
13. Nie używaj korektora ani długopisu zmazywalnego – zadanie, w którym ich użyjesz nie będzie oceniane.
14. Brudnopis nie podlega ocenie.
15. Wyłącz telefon komórkowy, jeśli go posiadasz.
16. Stwierdzenie niesamodzielnosci pracy lub przeszkadzanie innym spowoduje wykluczenie Cię z udziału w konkursie.

Życzymy Ci powodzenia!

Organizatorzy Konkursu

Zadanie 1 (3 punkty)

Przyporządkuj dzieła sztuki do epoki, wpisując odpowiednią literę w zaznaczone miejsce.

Uwaga! Epok jest więcej niż dzieł, a do jednej epoki może też należeć więcej niż jedno dzieło.

1.

2.

3.

- A. Starożytność
- B. Średniowiecze
- C. Nowożytność
- D. Współczesność.

Zadanie 2 (4 punkty)

Zaznacz poprawną odpowiedź:

1. Ateńskim przywódcą był:

- a) Homer
- b) Perykles
- c) Herakles

2. Rzymskim cesarzem **nie był**:

- a) Oktawian August
- b) Romulus
- c) Neron

3. Bitwa pod Warną miała miejsce w:

- a) 1434 r.
- b) 1443 r.
- c) 1444 r.

4. Rewolucja belgijska przeciw Holendrom wybuchła w:

- a) 1815 r.
- b) 1830 r.
- c) 1848 r.

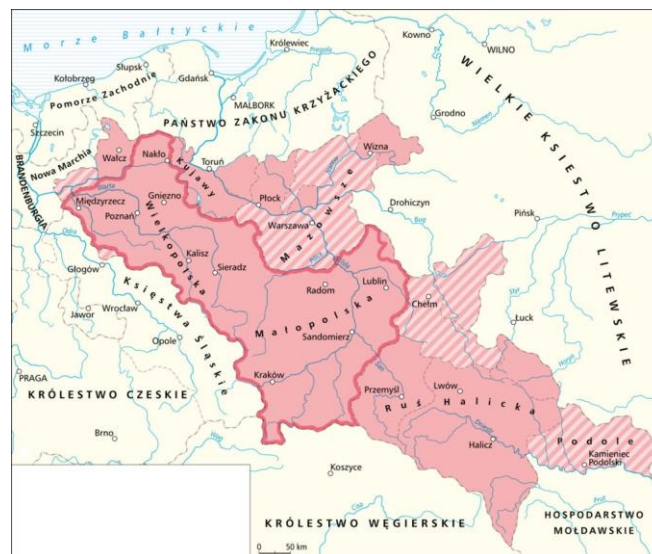
Zadanie 3 (3 punkty)

Poniżej przedstawiono trzy mapy z podpisami. Dobierz datację z podanych poniżej do właściwej mapy. Uwaga! Datacji jest więcej niż map!

1.

2.

3.

A. XI w.

E. 1807 r.

B. XII w.

F. 1815 r.

C. XIII w.

G. 1919-1921 r.

D. XIV w.

H. 1939 r.

Zadanie 4 (2 punkty)

Poniżej przedstawiono dwa plakaty. Wybierz wydarzenie związane z wydaniem plakatu, przyporządkowując odpowiednią literę do liczby.

1.

2.

- a) bitwa warszawska w 1920 r.
- b) wojna obronna Polski w 1939 r.
- c) powstanie warszawskie w 1944 r.
- d) stan wojenny w 1981 r.
- e) wybory 4 czerwca 1989 r.

Zadanie 5 (2 punkty)

Dokończ zdania, podkreślając właściwą odpowiedź:

1. Pierwszym władcą Polski, który bił monetę nie tylko w celach propagandowych ale masowo, był:
 - a) Bolesław Chrobry
 - b) Mieszko II
 - c) Bolesław Szczodry (Śmiały).
2. Moneta zwana brakteatem miała wizerunek wybity:
 - a) po obu stronach
 - b) po jednej stronie.

Zadanie 6 (6 punktów)

Legendarnym założycielem rodu Piastów był Piast, który brał udział w obaleniu poprzedniej władzy. Następnie Anonim zwany Gallem wymienia trzech poprzedników Mieszka I. Z poniżej podanych imion wybierz tych trzech polańskich książąt i uporządkuj ich w kolejności, wpisując 1 - obok najwcześniej panującego, 2 - obok następnego, a 3 - obok bezpośredniego poprzednika Mieszka I.

- a) Ścibor
- b) Przybywój
- c) Dytryk
- d) Bolesław
- e) Krak
- f) Lestek (Leszek)
- g) Siemowit (Ziemowit)
- h) Brzetysław
- i) Siemomysł

Zadanie 7 (1 punkt)

Uporządkuj chronologicznie wydarzenia od najstarszego do najnowszego, wpisując w wykropkowane miejsca liczby od 1 do 4 (1 oznacza najstarsze wydarzenie, 4 – najnowsze).

- a) Zajęcie Grodów Czerwieńskich przez księcia Włodzimierza Wielkiego
- b) chrzest Polski
- c) powstanie grodu w Gieczu
- d) akt Dagome Iudex

Zadanie 8 (1 punkt)

Uzupełnij tekst. Wybierz właściwe pojęcie spośród podanych poniżej i wpisz je w puste miejsce.

Rozwój państwa Polan możemy określić terytorialnie dzięki wykorzystaniu do datowania znalezisk archeologicznych bardzo precyzyjnej metody zwanej, pozwalającej określić dokładną datę budowy grodów.

Pojęcia: dendrochronologia, metoda C14, stratyfikacja

Zadanie 9 (4 punkty)

Uzupełnij dane dotyczące kontrowersji nagromadzonych wokół chrztu Mieszka I. Do hipotezy (oznaczonej liczbą) dopisz literę, oznaczającą badacza.

1. Mieszko I skorzystał z czeskiego pośrednictwa, by uniknąć pośrednictwa (i zależności) od Niemiec.
2. Chrzest w Ratyzbonie (Niemcy), dzięki czeskiemu pośrednictwu.
3. Chrzest był skutkiem nawiązania stosunków dyplomatycznych z Ottonem I, odbył się na zjeździe w Kolonii (965/966).
4. Mieszko I przyjął chrzest jako warunek sojuszu z cesarstwem (czerwiec-lipiec 965 r.) w Magdeburgu lub w 966 r. w Kwedlinburgu. Wniosek wyciągnięty na podstawie porównań z kroniką Widukinda.

A. Henryk Łowmiański

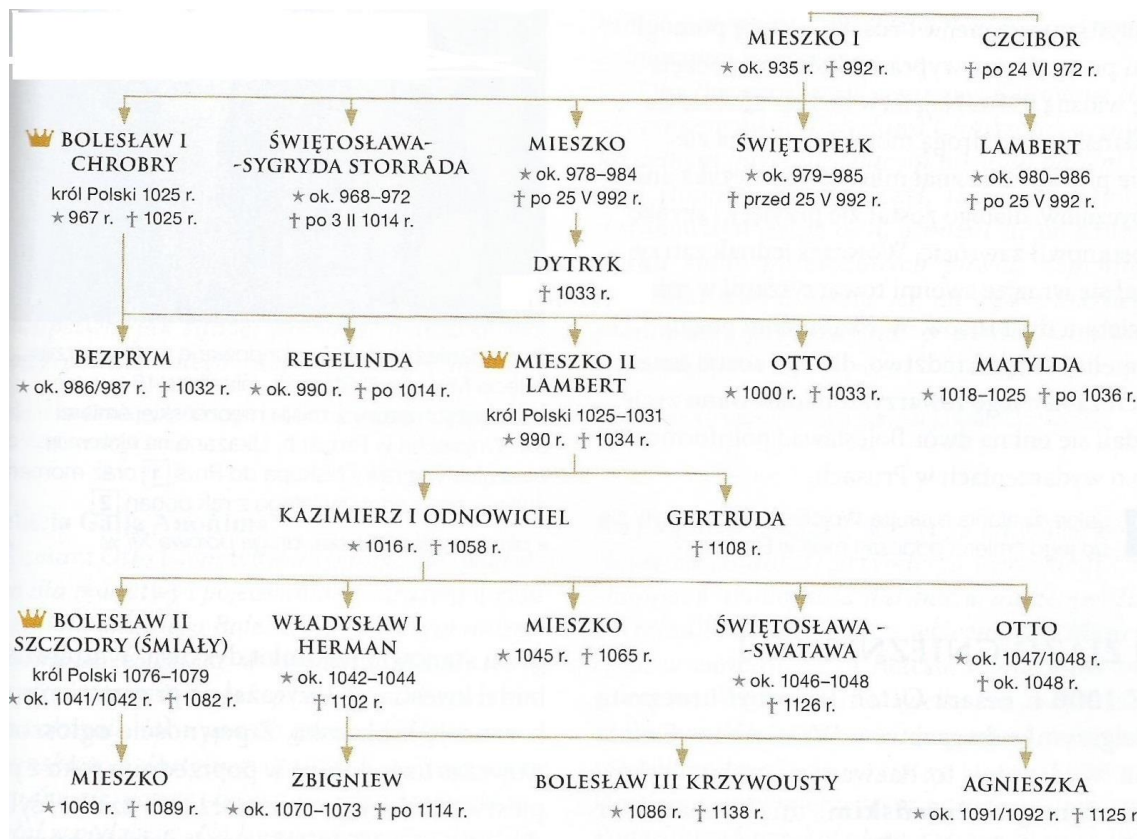
B. Gerard Labuda

C. Tomasz Jurek

D. Jerzy Dowiat

Zadanie 10 (8 punktów)

Poniżej przedstawiono fragment tablicy genealogicznej pierwszych Piastów. Na jej podstawie zaznacz, które z umieszczonych pod nią zdań są prawdziwe, a które fałszywe, podkreślając w przypadku prawdy według wzoru: (Prawda/Fałsz), w przypadku fałszu według wzoru: (Prawda/Fałsz).

1. Czibor był stryjem Bolesława I Chrobrego (Prawda/Fałsz).
2. W 1032 roku Polska została podzielona pomiędzy wnuków Mieszka I (Prawda/Fałsz).
3. W 1032 roku przydzielono część Polski wszystkim żyjącym Piastom płci męskiej (Prawda/Fałsz).
4. Bolesław II Szczodry był bratankiem Gertrudy (Prawda/Fałsz).
5. Mieszko (syn Bolesława II Szczodrego) i Zbigniew byli rodzeństwem (Prawda/Fałsz).
6. Bolesław III Krzywousty był prawnukiem Bolesława I Chrobrego (Prawda/Fałsz).
7. W akcie Dagome Iudex umieszczono wszystkich synów Mieszka I (Prawda/Fałsz).
8. Dwóch synów Kazimierza I Odnowiciela było władcami Polski (Prawda/Fałsz).

Zadanie 11 (5 punktów)

Przedstawiony poniżej fragment zabytku przedstawia scenę z życia świętego. Uzupełnij zdania.

1. Zabytek ten to (wpisz nazwę zabytku)
2. Przedstawiono scenę z życia świętego (wpisz imię)
3. Na fragmencie przedstawiono scenę świętego z rąk pogan.
4. Zabytek znajduje się w (wpisz nazwę miejscowości)
5. Ufundowany został przez księcia (wpisz imię i numer porządkowy oraz przydomek) w II połowie XII w.

Zadanie 12 (1 punkt)

Poniżej wymieniono nabytki wojenne Bolesława I Chrobrego. Podkreśl te, które zdołał utrzymać do końca 1018 roku.

- a) Czechy
- b) Morawy
- c) dzisiejsza Słowacja
- d) Miłsko
- e) Łużyce
- f) Miśnia
- g) Grody Czerwieńskie

Zadanie 13 (8 punktów)

Dopasuj opis do wymienionych pojęć, wpisując liczbę w wykropkowane miejsca. Uwaga! Opisów jest więcej niż pojęć. Do jednego opisu pasuje tylko jedno pojęcie.

a) immunitet

b) tablica paschalna

c) wojna podjazdowa

d) prawo rycerskie

e) kronika

f) kasztelan

g) osady służebne

h) miejsca targowe

1. Miejsca, gdzie osadzano rzemieślników, mających służyć pobliskiemu grodowi – płacili daninę w formie produktów, dostarczanych do grodu. Pozostały po nich nazwy (np. Szczytniki, Grotniki, Piekary).
2. Miejsca, w których w określonych dniach tygodnia mógł odbywać się handel. Pozostały po nich nazwy (np. Środa, Piątek).
3. Zwolnienie z obciążeń podatkowych lub prawnych nakładanych przez prawo książęce.
4. Dzieło narracyjne, opisujące w formie chronologicznej wydarzenia.
5. Wyliczenie występowania w poszczególnych latach dat ruchomych świąt kościelnych, związanych z Wielkanocą. Na marginesach tych dokumentów zapisywano często występujące w danym roku wydarzenia. W związku z tym wiele z nich stanowiło początek regularnie prowadzonych roczników, czyli systematycznych spisów ważnych wydarzeń.
6. Wojna polegająca na nagłych atakach i szybkich odwrotach, unikaniu walnej bitwy, niszczeniu zaopatrzenia i patroli przeciwnika.
7. Wojna angażująca całość sił wojskowych i cywilnych, mobilizująca do wojny wszystkie działy gospodarki, charakterystyczna przede wszystkim dla wieku XX.
8. Zasada korzystania z ziemi, nadanej przez władcę w zamian za konną służbę wojskową.
9. Zarządca jednego z ok. 90 okręgów grodowych.

Zadanie 14 (5 punktów)

Poniżej opisano część danin i powinności wynikających z prawa książęcego. Dopasuj do nich nazwy z poniżej podanych. Uwaga! Nazw jest więcej niż opisów. Do jednego opisu pasuje tylko jedna nazwa.

1. Danina płacona od powierzchni uprawianej ziemi
2. Danina zastępująca obowiązek stróżowania w grodach, służąca do opłacania wojów lub rycerzy
3. Powinność oznaczająca konieczność utrzymania przejeżdżającego przez wieś władcy lub jego urzędnika
4. Zapłata za wypasanie trzody w książęcych lasach
5. Danina płacona od liczby rodzinnych gospodarstw

a) przewód; b) stan; c) narzaz; d) podworowe; e) podymne; f) poradlne;
g) powołowe; h) stróża

Zadanie 15 (5 punktów)

Podaj daty roczne :

- a) koronacji Bolesława I Chrobrego
- b) bitwy pod Cedynią
- c) bitwy pod Mozgawą
- d) koronacji Władysława I Łokietka
- e) założenia uniwersytetu w Krakowie

Zadanie 16 (2 punkty)

Zaznacz tych (tego) spośród wymienionych książąt (zakreślając literę), którzy nie władali (nie władał) w Krakowie. Zaznacz też jednego z nich, który wziął udział w krucjacie do Ziemi Świętej - literą „K” w wykropkowanym polu.

- a) Władysław II Wygnaniec
- b) Bolesław IV Kędzierzawy
- c) Mieszko III Stary
- d) Henryk Sandomierski
- e) Kazimierz II Sprawiedliwy

Zadanie 17 (1 punkt)

Podkreśl, która z wymienionych postaci tworzyła kulturę Polski i żyła w XIV wieku.

- a) Anonim zwany Gallem
- b) Mistrz Wincenty zwany Kadłubkiem
- c) Jan Długosz
- d) Janko z Czarnkowa

Zadanie 18 (3 punkty)

Spośród wymienionych uprawnień zaznacz te, które nie były uprawnieniami sołtysa wsi na prawie niemieckim:

- a) otrzymywanie całości czynszu z gospodarstw chłopskich
- b) wynagrodzenie 1/6 czynszu z gospodarstw chłopskich w zamian za ich zbieranie
- c) otrzymywanie dziesięciny
- d) obowiązek służby wojskowej
- e) przewodniczenie ławie wiejskiej
- f) prowadzenie karczmy
- g) otrzymywanie darmowych prac chłopskich

Zadanie 19 (10 punktów)

Przeczytaj uważnie fragment aktu lokacyjnego miasta Krakowa z 1257 roku i odpowiedz na jego podstawie, które z umieszczonych pod nim zdań są prawdziwe, a które fałszywe, podkreślając w przypadku prawdy według wzoru: (Prawda/Fałsz), w przypadku fałszu według wzoru: (Prawda/Fałsz).

[...] Zamierzając przeto lokować miasto w Krakowie i zgromadzić tu ludzi z różnych stron świata, wpajamy w uszy każdemu z osobna, tak współczesnym, jak i przyszłym, że my Bolesław z łaski Boga książę Krakowa i Sandomierza razem z przesławną matką naszą Grzymisławą i szlachetną małżonką naszą Kunegundą, miasto to lokujemy na tym samym prawie, na jakim lokowane zostało miasto Wrocław, jednak aby to co się tam dzieje, było zmienione tak, jak według prawa i wzoru miasta Magdeburga dziać się powinno, a jeśli kiedyś wynikłaby co do tego jakaś wątpliwość, mają odwoływać się do prawa pisanego. Po pierwsze stanowczo więc pragniemy, aby to było przestrzegane i obiecujemy wójtom naszym [...] w sposób nienaruszony przestrzegać, że żaden z mieszczan, mieszkający w tym mieście przez sześć lat nie będzie nam uiszczać żadnego czynszu ani składać jakichkolwiek opłat od osób lub miejsc swoich względnie należących do tego miasta, z wyjątkiem komór [dziś: sklepów] sukienniczych i komór [dziś: sklepów] przekupniów, [...] od których, skoro je naszym kosztem i wysiłkiem wybudujemy – jak to im obiecaliśmy – pięć części czynszu z nich do nas wpłynie, zaś szóstą część dziedzicznie będą pobierać wyżej wymienieni

wójtowie; to jednak nie z mocy prawa ale z naszej szczególnej łaski. Gdy zaś upłynie owych sześć lat, od każdej parceli mają nam płacić pół łuta srebra zwyczajowej wagi niemieckiej, która będzie obowiązywała w momencie płacenia.

Przekład: Bożena Wyrozumska wg Przywileje ustanawiające gminy miejskie wielkiego Krakowa (XIII-XVIII wiek), oprac. B. Wyrozumska, Kraków 2007, s. 49-52.

1. Małżonka księcia miała na imię Kunegunda (Prawda/Fałsz).
2. Kraków lokowano na prawie magdeburskim (Prawda/Fałsz).
3. Mieszczanie otrzymali 5 lat wolnizny (Prawda/Fałsz).
4. Wójtowie otrzymali 1/6 dochodów księcia z komór sukienniczych (Prawda/Fałsz).
5. Mieszczanie mieli płacić podatek od parceli po upływie wolnizny (Prawda/Fałsz).
6. Książę nie inwestował w rozwój miasta (Prawda/Fałsz).
7. Wzorami lokacyjnymi były dla Krakowa Wrocław i Magdeburg (Prawda/Fałsz).
8. Książę lokował miasto sam (Prawda/Fałsz).
9. Sprzedaż sukna miała w Krakowie szczególne znaczenie (Prawda/Fałsz).
10. Miary i wagi miasta były wzorowane na niemieckich (Prawda/Fałsz).

Uważnie przeanalizuj mapę. Zaznacz właściwe odpowiedzi na pytania umieszczone pod mapą.

- 15

Zadanie 21 (1 punkt)

Rozpoznaj władcę na ilustracji źródłowej, wybierając go spośród wymienionych niżej.

1.

Źródło: Gabinet Numizmatyczny Damian Marciniak, Wikimedia Commons, licencja: CC BY-SA 4.0.

2.

3.

A. Bolesław I Chrobry; B. Kazimierz I Odnowiciel; C. Wacław II Czeski; D. Przemysław II;
E. Władysław I Łokietek; F. Kazimierz III Wielki.

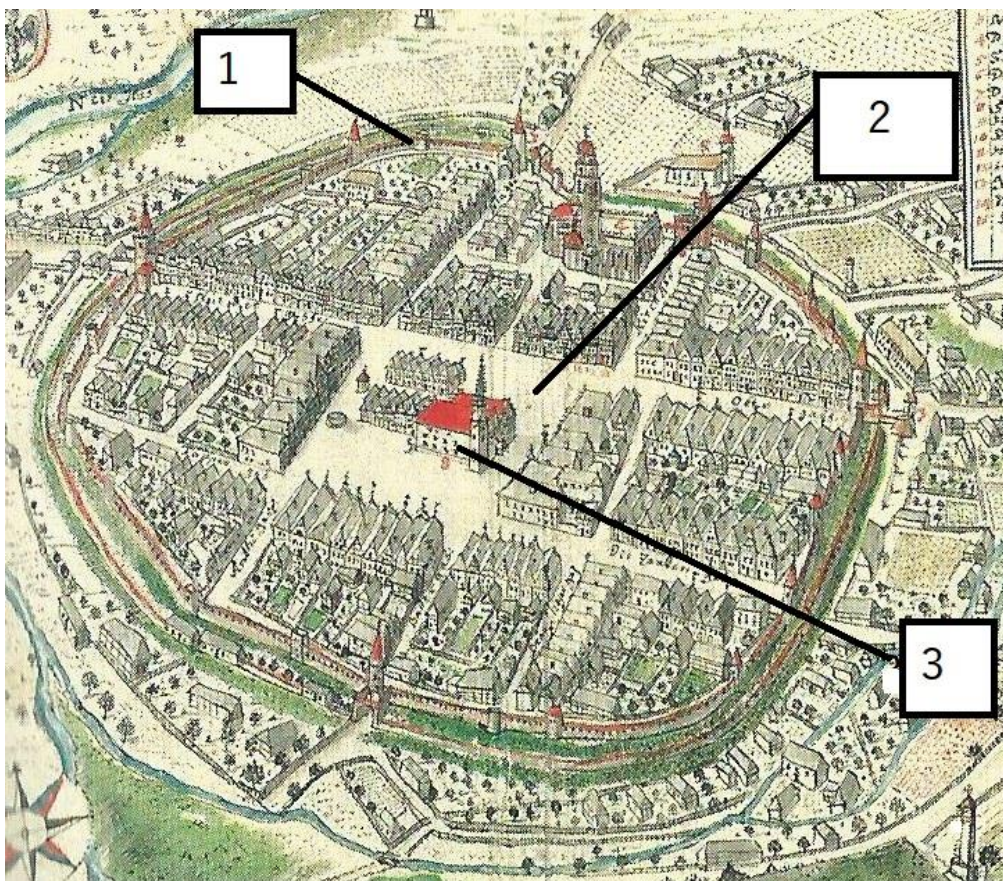
Zadanie 22 (1 punkt)

Wybierz i podkreśl prawdziwe zdanie. Uwaga! Może ich być więcej niż jedno.

- a) Wacław II Czeski był królem Czech i Polski.
- b) Wacław II Czeski pochodził z dynastii Przemyślidów.
- c) Wacław II Czeski panował w Polsce w latach 1300-1306.
- d) Wacław II Czeski opanował całe Mazowsze.

Zadanie 23 (8 punktów)

Na ilustracji przedstawiono miasto Paczków, lokowane na prawie magdeburskim. Zwróć uwagę na elementy na ilustracji i określ, które z umieszczonych pod nim zdań są prawdziwe, a które fałszywe, podkreślając w przypadku prawdy według wzoru: (Prawda/Fałsz), w przypadku fałszu według wzoru: (Prawda/Fałsz).

1. Pod numerem 1 oznaczono mury miejskie (Prawda/Fałsz).
2. Obowiązek obrony murów miejskich należał do mieszczan (Prawda/Fałsz).
3. W murach miejskich umieszczano baszty, które ułatwiały obronę (Prawda/Fałsz).
4. Pod numerem 2 oznaczono centralny plac miasta zwany rynkiem (Prawda/Fałsz).
5. Pod numerem 3 oznaczono siedzibę księcia (zamek) (Prawda/Fałsz).
6. Pod numerem 3 oznaczono siedzibę władz miejskich (ratusz) (Prawda/Fałsz).
7. Miasta podczas lokacji dzielono na równe, zbliżone do prostokąta działki, co widać na planie miasta (Prawda/Fałsz).
8. W skład samorządowych władz miasta na prawie magdeburskim wchodziły rada miejska i ława miejska (sąd) (Prawda/Fałsz).

Zadanie 24 (9 punktów)

W tabelce podano daty i wydarzenia z czasów Kazimierza Wielkiego. Uzupełnij tę tabelę, wpisując w odpowiednie pola litery oznaczające daty, miejsca, opis wydarzeń, nazwy krajów, którymi władali uczestnicy wydarzeń. Uwaga! Dat i miejsc jest więcej.

Lp.	Data	Miejsce	Opis wydarzenia	Kraje, którymi władali uczestnicy
1.	1335 r.			
2.		Kalisz		
3.		Namysłów	Podpisanie pokoju.	
4.	1364 r.		Próba zakończenia sporu Andegawenów z Luksemburgami i Habsburgami, być może krucjata.	Polska, Cesarstwo Rzymskie (i Czechy), Cypr, Węgry, Brandenburgia, Mazowsze, księstwa śląskie i pomorskie.

A. 1336 r.; B. 1337 r.; C. 1341 r.; D. 1343 r.; E. 1348 r.; F. 1355 r.; G. Wyszehrad;
H. Buda; J. Warszawa; K. Kraków; L. podpisanie pokoju; M. arbitraż; N. Czechy;
O. Węgry; P. Polska; R. zakon krzyżacki.

Zadanie 25 (1 punkt)

Określ styl, w jakim wybudowana jest ta budowla.

Styl

a) romanizm; b) gotyk; c) renesans; d) barok; e) klasycyzm

Zadanie 26 (1 punkt)

Przedstawiony niżej obraz Wojciecha Kossaka dotyczy bitwy pod Olszynką Grochowską, która rozegrała się podczas jednego z polskich powstań. Określ nazwę tego powstania i jego daty roczne wg wzoru: Powstanie wielkopolskie; daty: 1918-1919.

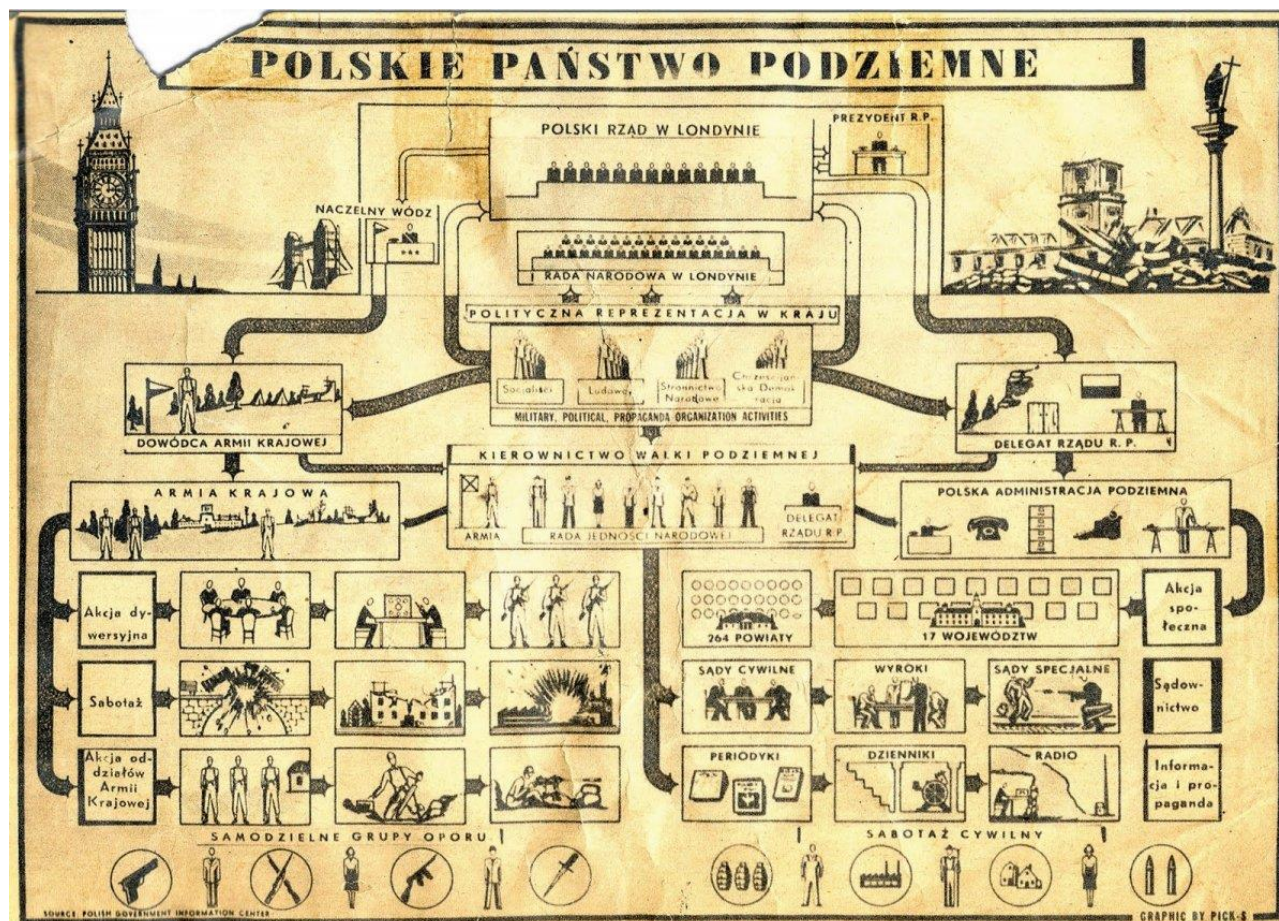
Powstanie

- a) kościuszkowskie
- b) listopadowe
- c) krakowskie
- d) styczniowe

Daty

Zadanie 27 (2 punkty)

Poniżej przedstawiono schemat działania polskiego państwa podziemnego. Opisuje stan już po akcji scalenia niepodległościowych organizacji wojskowych, dlatego występuje tam tylko jedna organizacja, Armia Krajowa. Spośród wymienionych niżej formacji wybierz tę, która nie uznawała rządu polskiego na uchodźstwie. Uzupełnij odpowiednio zdanie pod schematem.

A. Armia Krajowa (wcześniej ZWZ), B. Bataliony Chłopskie, C. Narodowe Siły Zbrojne, D. Armia Ludowa.

1) wchodziła; 2) nie wchodziła

Wniosek:

Polskiego rządu na uchodźstwie nie uznawała organizacja,
w związku z tym w skład organizacji polskiego państwa podziemnego.

